

Raport de activitate al Institutului de Economie Agrară pentru anul 2019

1. Institutul de cercetare. Direcții de cercetare. Programe/teme de cercetare

Institutul de Economie Agrară (IEA) este o organizație de cercetare științifică cu personalitate juridică, parte componentă a Institutului Național de Cercetări Economice "Costin C. Kirițescu" (INCE). Activitatea de cercetare a IEA are codul 53 conform clasificării UNESCO și codul 7220 conform clasificării CAEN.

Lucrările de cercetare realizate în anul 2019 în IEA s-au înscris în temele aprobate prin *Planul de cercetare al INCE pentru anul 2019*, elaborat în conformitate cu domeniile strategice și direcțiile prioritare incluse în "Strategia cercetării științifice în Academia Română 2014-2020", în cadrul *Domeniului strategic 6. Cercetări pentru dezvoltarea durabilă a țării (economic, social, juridic, mediu)*.

Direcția prioritară 6.5. Noile condiții de integrare europeană și de globalizare. Convergența economică și monetară a României cu Uniunea Europeană – un proces necesar; o temă coordonată de IEA, cu **4 lucrări** de plan.

Lucrări de plan în cadrul Temei 6.5.20: Valorificarea potențialului pietelor agricole românești și recuperarea decalajelor de dezvoltare a spațiului rural (coordonatori dr. Cecilia Alexandri și dr. Monica-Mihaela Tudor):

- Cecilia Alexandri, Corina Săman – *Studiu privind factorii care determină productivitatea fermelor din România și din celelalte țări Central și Est-Europene*
- Iuliana Ionel, Cornelia Alboiu, Mariana Grodea – *Convergența fermelor românești din sectorul horticola și de creștere a animalelor la piața europeană*
- Mirela-Adriana Rusali – *Analiza inegalităților structurale ale industriei alimentare din statele UE în contextul integrării monetare și implicații pentru România*
- Monica Mihaela Tudor – *Decalaje structurale în spațiul rural românesc – concept și evoluții economico-sociale*

Direcția prioritară 6.8. Criterii economice și sociale ale regionalizării și dezvoltării locale în România; cinci teme coordonate de IEA, cu **18 lucrări** de plan.

Lucrări de plan în cadrul Temei 6.8.1: Opțiunile României privind implementarea Politicii Agricole Comune post-2020 și implicațiile acestora la nivel regional (temă pe 3 ani: 2018-2020) (coordonatori dr. Cecilia Alexandri și dr. Lucian Luca):

- Cecilia Alexandri, Lucian Luca, Daniela Giurca – *Schița unei analize SWOT pe obiectivele Planului Național Strategic PAC post 2020*
- Anca Marina Izvoranu – *Impactul taxării asupra agricultorilor*

Lucrări de plan în cadrul Temei 6.8.4: Efectele măsurilor de creștere a competitivității din cadrul Politicii Agricole Comune asupra filierelor agroalimentare din România (temă pe 2 ani: 2018-2019) (coordonator dr. Iuliana Ionel):

- Iuliana Ionel, Mariana Grodea, Cornelia Alboiu, Mihaela Kruzslieka, Viorica Gavrilă, Diana-Maria Drigă, Mihaela Kruzslieka – *Impactul sprijinului cuplat asupra dezvoltării sectorului vegetal și animal – analiză în profil teritorial*
- Mihaela Kruzslieka – *Numărul și dinamica exploatațiilor specializate în cultura cerealelor din România – efectele măsurilor din cadrul PAC*
- Claudiu-Cătălin Munteanu – *Analiza SWOT a filierelor agroalimentare din România din perspectiva managementului canalelor de marketing*

Lucrări de plan în cadrul Temei 6.8.5: Riscurile în agricultura României. Strategii, politici, instrumente de gestiune și control (temă pe 2 ani: 2018-2019) (coordonator dr. Gheorghe Hurduzeu):

- Gheorghe Hurduzeu, Cristian Kevorchian, Camelia Gavrilescu – *Riscurile în agricultura României. Strategii, politici, instrumente de gestiune și control*

Lucrări de plan în cadrul Temei 6.8.6: Evaluarea politicilor de agromediu în agricultura românească în contextul dezvoltării rurale durabile (temă pe 2 ani: 2018-2019) (coordonator dr. Camelia Gavrilescu):

- Camelia Gavrilescu – *O analiză a riscurilor economice și de mediu în exploatațiile agricole mici din regiunea de Nord-Est a României*
- Camelia Toma – *Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră (GES) din agricultură în contextul dezvoltării rurale durabile*
- Corina Dinculescu – *Biodiversitatea în România din perspectivă statistică*
- Nicole Livia Petculescu – *Adaptarea agriculturii la schimbările climatice*

Lucrări de plan în cadrul Temei 6.8.7: Metode de evaluare a politicilor de dezvoltare rurală (temă pe 2 ani: 2018-2019) (coordonator dr. Marioara Rusu):

- Marioara Rusu – *Metode de evaluare a efectelor socio-economice și de mediu a practicilor agroecologice*
- Violeta Florian - *Regionalizare și dezvoltare locală - note criteriale descriptive*
- Dan-Marius Voicilaș – *Metode pentru evaluarea măsurilor de sprijinire a investițiilor din cadrul politicii de dezvoltare rurală*
- Mihai Alexandru Chițea – *Model de evaluare a competitivității județene. Analiză multidimensională la nivel județean, după tipologia urban-rural*
- Elena Sima – *Evaluarea implementării programelor de încurajare a turismului rural românesc*
- Elisabeta Roșu – *Metode de evaluare a schemei de susținere a zonelor defavorizate / zone cu constrângeri naturale*
- Lorena Chitea – *Metode de evaluare a impactului direct și indirect al politicilor de dezvoltare rurală asupra gospodăriilor rurale*
- Sorinel Ionel Bucur – *Metode de evaluare a impactului politicilor de dezvoltare asupra nivelului de dezvoltare a infrastructurii tehnico-edilitare din mediul rural românesc*

Direcția prioritară 6.11. Cercetări retrospective privind evaluarea experiențelor și a gândirii economico-sociale și politice. Dezvoltarea economică și socială a României în perioada 1918-2018: o temă coordonată de IEA, cu o lucrare de plan.

Lucrări de plan în cadrul Temei 6.11.4 Cercetări de dezvoltare rurală în România: concepte, metode, evoluții (coordonator acad. Păun Ion Otiman):

- Păun Ion Otiman – *Cercetări de dezvoltare rurală în România: concepte, metode, evoluții*

2. Resurse umane

În IEA, în anul 2019 și-au desfășurat activitatea un număr de 21 cercetători cu normă întreagă (inclusiv conducerea) și 9 cercetători cu jumătate de normă (în total, echivalent 25,5 de posturi). Dintre aceștia, 23 sunt doctori, iar 5 au urmat programe postdoctorale, unul fiind conducător de doctorat. Numărul doctoranzilor din IEA la sfârșitul anului 2019 este de 5.

3. Activitate de formare a tinerilor cercetători

Prof. univ. Gheorghe Hurduzeu este conducător de doctorat în cadrul școlii doctorale ”Economie și afaceri internaționale” de la ASE.

4. Infrastructură de cercetare nouă

Nu e cazul.

5. Rezultatele cercetării desfășurate în anul 2019 (conform anexei)

Sintetic, rezultatele IEA sunt prezentate în anexa raportului, pe baza informațiilor din anexa detaliată, pregătită ca document separat.

6. Realizări excelente obținute în anul 2019

- Organizarea în premieră în România a unui seminar al Asociației Europene a Economistilor Agrari: Seminarul EAAE 173 cu tema „Sustainable and resilient farming systems in the European Union”, 26-27 septembrie 2019, București
- Volumul *Piețele agricole și spațiul rural în contextul modernizării și simplificării Politicii Agricole Comune*, coordonatori: Cecilia Alexandri, Cornelia Alboiu, Mihaela Kruzlicika, Mirela Rusali, Monica Tudor, Editura Academiei Române, 2019, ISBN 978-973-27-3127-7
- Implicarea Institutului de Economie Agrară în pregătirea Planului Național Strategic PAC, prin organizarea dezbaterii ”Cum ar putea fi adaptate intervențiile PAC la nevoile agriculturii românești?”, prin răspunsurile individuale ale cercetătorilor la chestionarul lansat de MADR, ulterior IEA fiind selectat ca partener al MADR în cadrul grupurilor de lucru pentru elaborarea PNS.
- Articolul „The competitiveness of tourism in Romania after EU accession – Regional analysis”, autori: Elisabeta Roșu, Dan-Marius Voicilaș, publicat în *Economics of Agriculture*, Volume 66, Issue 4, 2019, Balkan Scientific Association Agrarian Economists, Belgrade, Serbia, ISSN 0352-3462
- Păun Ion Otiman - *Viața rurală românească pe lungul drum între Flămânzi și Uniunea Europeană sau drama satului și a țăranului român într-un secol de iluzii, dezamăgiri și speranțe*, Ed. Academiei Române și Ed. ArtPress, 2019

7. Premii internaționale/naționale, ale Academiei Române obținute de către cercetători

- *Premiul Sergiu Hartia* pe 2017 al ASAS (acordat în decembrie 2018, neraportat în 2018) pentru cartea *Agricultura și spațiul rural: evaluări la 10 ani de la aderare* (coordonator Cecilia Alexandri), apărută în 2017 la Editura Academiei Române
- *Premiul Anghel Rugină* pe 2017 al AOȘR (acordat în aprilie 2019) pentru cartea *Agricultura și spațiul rural: evaluări la 10 ani de la aderare* (coordonator Cecilia Alexandri), apărută în 2017 la Editura Academiei Române

8. Cooperări științifice naționale și internaționale, inclusiv în cadrul proiectelor (cu menționarea numărului proiectului și a partenerilor); vizitatori din străinătate

Acorduri generale semnate cu institute similare din străinătate:

- Acord privind cooperarea științifică dintre IEA și INCE Chișinău (2015-2019);
- Acord de cooperare științifică cu University of Kragujevac, Faculty of Hotel Management and Tourism in Vrnjačka Banja, Serbia;
- Acord privind cooperarea științifică dintre IEA și IAE Sofia, Bulgaria, începând cu 2015;

- Patru acorduri cu institute sau universități din Ucraina (Cernăuți, Odesa ș.a);
- Acord de cooperare cu Georgian Technical University din Tbilisi, începând cu 2019.

Colaborări ale IEA în cadrul unor proiecte bilaterale:

- Proiect de cercetare bilateral România-Polonia 2019-2021, cu Institute of Rural and Agricultural Development (IRWIR PAN) al Academiei de Științe a Poloniei, “R&D expenditures for agriculture in the context of the EU policy of increasing competitiveness by transfer of knowledge”), **3 vizitatori**;
- Proiect de cercetare bilateral România - Republica Moldova 2015-2020, cu Institutul Național de Cercetări Economice Chișinău al Academiei de Științe a Moldovei, „Economia agroalimentară în România și Republica Moldova – decalaje, evoluții, convergențe”, **2 vizitatori**;
- Proiectul *Productivity and Efficiency in the Romanian and Hungarian Agriculture*, , competiție în cadrul “Romanian Academy – Hungarian Academy of Sciences Joint Research Project Proposal”, finanțator Academia Română și Academia Ungară de Științe, durata 2018-2020, **3 vizitatori**.

Participări ale cercetătorilor din IEA la proiecte derulate de alte instituții:

- Marius Voicilaș, membru stakeholder group – Proiectul *Linking Actors, Instruments and Policies through Networks* (LIAISON), H2020, perioada 2018 - 2022
- Gheorghe Hurduzeu, expert - „Dezvoltarea abilităților antreprenoriale pentru doctoranzi și postdoctoranzi în domeniul științelor economice” – proiect POCU/380/6/13/125015
- Gheorghe Hurduzeu (expert) – „European Transport Network Alliance”, proiect Horizon 2020, <http://www.transport-ncps.net/>
- Kevorchian Cristian, expert - Proiectul „UB-RSE (Research Software Engineering) pentru migrarea infrastructurii de cercetare a UB în cloud”, în colaborare cu Imperial College și Microsoft Research, durata 2018-2020
- Mariana Grodea (expert) - Proiectul – Fermieri pregătiți și competenți – participare la activitățile din patru județe
- Iuliana Ionel (expert național), Evaluation on mandatory indication of country of origin labelling for certain meats
- Iuliana Ionel (expert național), “Evaluation of marketing standards (contained in the CMO Regulation, the “Breakfast Directives” and CMO secondary legislation) N0Agri-2017-EVAL-09

9. Manifestări științifice organizate de IEA, participări ale cercetătorilor în comitete științifice sau cu lucrări la conferințe internaționale și naționale

Organizator principal:

- Seminarul EAAE: The 173rd Seminar of the European Association of Agricultural Economists, September 26-27, 2019 – Bucharest, Romania „Sustainable and resilient farming systems in the European Union”, organizat de IEA în colaborare cu ARERA „Virgil Madgearu”
- Sesiunea științifică internațională Cercetări de economie agrară și dezvoltare rurală cu tema "Dezvoltarea durabilă a agriculturii și a spațiului rural din perspectiva PAC", organizată de IEA în colaborare cu IEA Belgrad, IEA Sofia, INCE Chișinău și ICEADR București, 11 decembrie 2019, București
- Dezbateră științifică ”Cum ar putea fi adaptate intervențiile PAC la nevoile agriculturii românești?”, organizată de Institutul de Economie Agrară, 18 aprilie 2019, la Sala Luxemburg din cadrul Institutului Național de Cercetări Economice ”Costin C. Kirițescu”

- Conferința „Complementarity of regional and rural policies & perception of regional actors, organizată de IEA, în cadrul PERCEIVE Project, 15-16 mai 2019, București
- Workshop „Can the Different Stakeholders Better Promote Ecological Products?”, în cadrul LIFT Project, 6 februarie 2019, Cluj - Napoca
- Workshop „Cât de sustenabil și rezilient este sistemul agricol al fermelor mixte din regiunea de dezvoltare Nord-Est a României?”, organizat de IEA și ICES Gh. Zane în cadrul proiectului Sure farm, Iasi, 06.03.2019
- Focus-grupul „Strategii de management al riscului în fermele agricole mici și medii din România”, organizat de IEA în cadrul proiectului Sure farm, Bucuresti, 11.07.2019

Organizator secundar:

- Simpozionul Științific Internațional cu tema: “Economie Agrară și Dezvoltare Rurală – Realități și perspective pentru România”, Ediția a 10-a, 14 noiembrie 2019, organizată de Institutul de Cercetare pentru Economia Agriculturii și Dezvoltare Rurală (ICEADR-ASAS), București;
- International Scientific Conference on „Sustainable agriculture and rural development in terms of the Republic of Serbia strategic goals realization within the Danube region“ - science and practice in the service of agriculture -, organizată de Institute of Agricultural Economics Belgrade, 12-13 Decembrie 2019, Belgard, Serbia;
- 4th International Scientific Conference “Tourism in function of development of the Republic of Serbia - Tourism as a generator of employment”, TISC 2019, University of Kragujevac, Faculty of Hotel Management and Tourism in Vrnjačka Banja, 30.05-01.06.2019;
- VI-th IAE Conference 2019 "European agriculture and the new CAP 2021-2027: Challenges and opportunities", Institute of Agricultural Economics, Sofia, 23-25.10.2019.

10. Granturi/proiecte câștigate în competiții naționale/europene

Proiecte în derulare:

- Titlu proiect: *PERCEIVE Perception and evaluation of Regional and Cohesion Policies by Europeans and Identification with the values of Europe*, H2020, REFLECTIVE-3-2015, responsabil IEA (partener) **Monica-Mihaela Tudor**, organismul finanțator: Comisia Europeană, perioada 2016-2019, valoare totală proiect 163 mii euro, din care 38,5 mii euro pentru 2019;
- Titlu proiect: *SURE-Farm Towards SUsustainable and REsilient EU FARMing systems*, responsabil IEA (partener) **Camelia Gavrilesu** – responsabil pentru partenerul IEA, H2020, SFS-31-2016, organismul finanțator: Comisia Europeană, perioada 2017-2021, valoare totală proiect 100 mii euro, din care 17 mii euro pentru 2019;
- Titlu proiect: *LIFT Low – Input Farming and Territories – Integrating Knowledge for Improving Ecosystem based Farming*, H2020, SFS-29-2017, responsabil IEA (partener) **Marioara Rusu**, organismul finanțator: Comisia Europeană, perioada 2018-2022, valoare totală proiect 112 mii euro, din care 35 mii euro pentru 2019;
- Titlu proiect: *Tehnologie pentru utilizarea datelor Copernicus în scopul monitorizării dinamicii terenurilor agricole din România în contextul tranziției economice și a Politicii Agricole Comune*. Acronim: TEC-LAND, responsabil IEA **Mihai Alexandru Chițea**, competiția: Programul de Cercetare-Dezvoltare-Inovare pentru Tehnologie Spațială și Cercetare Avansată - STAR 2016, organismul finanțator: Agenția Spațială Română – ROSA, perioada 2017- 2019, valoarea totală 98 mii lei, din care 7 mii lei pentru anul 2019;

- Titlu proiect: SHERPA Sustainable Hub to Engage into Rural Policies with Actors, H2020, responsabil IEA (parte terță) **Monica-Mihaela Tudor**, organismul finanțator: Comisia Europeană, perioada 2019-2023, valoare totală proiect 70,6 mii euro, din care 1,6 mii euro pentru 2019;
- Titlu proiect: BIOEASTsUP Advancing Sustainable Circular Bioeconomy in Central and Eastern European countries, H2020, responsabil IEA (partener) **Dan-Marius Voicilaș**, organismul finanțator: Comisia Europeană, perioada 2019-2022, valoare totală proiect 83,8 mii euro, din care 5,9 mii euro pentru 2019;
- Titlu proiect: ADER 18.1.1 – Cercetări privind identificarea potențialului de constituire a unor clustere regionale de economie circulară –studii de caz, responsabil IEA (partener) **Cornelia Alboiu**, organismul finanțator: MADR, perioada 2019-2021, valoare totală proiect 60 mii lei, din care 10 mii lei pentru 2019.

Concluzii și propuneri

Activitatea de cercetare din anul 2019 a IEA a acoperit tematica propusă în planul de cercetare al INCE și celelalte obligații ce au decurs din programele și proiectele de cercetare extra-bugetare, precum și unele solicitări privind acordarea de consultanță către anumite organisme publice, cum ar fi MADR, Parlament, organizații profesionale ale fermierilor.

Un efort deosebit din punct de vedere organizatoric și științific l-a constituit organizarea Seminarului 173 al Asociației Europene a Economiștilor Agrarieni, în septembrie 2019, la care au participat peste 40 de cercetători și profesori din universități și institute din Europa și care a avut un rol important în sporirea vizibilității internaționale a IEA.

De asemenea, IEA a început să colaboreze în calitate de partener la alte două noi proiecte din programul H2020 și un proiect ADER al MADR.

Este necesară identificarea la nivelul Academiei Române a unui mecanism de finanțare a participării cercetătorilor din rețeaua Academiei la manifestările științifice din țară sau din străinătate la care sunt prezentate rezultatele lucrărilor din planul de cercetare al Academiei.

Ar fi utilă și o alocare periodică a unei sume pentru investiții în institutele Academiei, care să asigure înlocuirea echipamentelor TIC depășite și amortizate.

TABEL cu rezultatele IEA în 2019

	Resurse umane					Formare		Articole publicate					Cărți publicate			Capitole în cărți publicate			Premii		Citări ale lucrărilor anterioare în 2018	Conferințe organizate/Coorganizate	Participări la conferințe	Raportare de interes public
	Cercetători.	Cond. doct.	Dr.	Drd.	Post Doc	Dr d. îndru ma ț i	Pos-doc îndru ma ț i	Reviste ISI străină -tate	Reviste ISI România	Volume ISI Proceedings	Re-viste index ate BDI	Alte reviste	în străină -tate	EAR	în țară	în străi nă -tate	E A R	în țară	în străi nă -tate	în AR				
Institutul de Economie Agrară	25,5	1	23	5	5	0	0	1	1	19	31	28	0	3	0	11	1	16	0	2	199	7/4	121	17